

7/9592

**T.C.
KALKINMA BAKANLIĞI
Özel Kalem Müdürlüğü**

Sayı : B.22.0.ÖKM-610.00.00/5892
Konu : Yazılı Soru Önergesi 7/9592

İVEDİ
18/10/2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : TBMM Başkanlığı Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 01 Ekim 2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-86573 sayılı yazımız.

Ankara Milletvekili Sayın Sinan AYGÜN'ün 7/9592 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevaplandırılması istenmektedir.

Soru önergesinde yer alan hususlar ile ilgili bilgiler yazımız ekinde sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Bakan

EKLER :
1-Soru önergesine ilişkin cevaplar
(2 sayfa)

Adres: Necatibey Cad. No:110/A-06100 Yücetepe-ANKARA

Telefon: +90 (312) 294 50 00 - 294 50 95 - 294 50 97

Faks: +90 (312) 294 69 77

Elektronik Ağ: <http://www.kalkinma.gov.tr>

okaynar@kalkinma.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.

Evrak teyidi <https://dpteb.dpt.gov.tr/Sorgu> adresinden 38YT-E4OD-8IYP kodu ile yapılabilir.

Ankara Milletvekili Sayın Sinan AYGÜN tarafından Bakanlığımıza tevcih edilen ve yazılı olarak cevaplandırılması istenen 7/9592 esas No.lu Soru Önergesi ile ilgili Cevaplar

Ülkemizde GSYH'a ilişkin resmi istatistikler TÜİK tarafından üretim ve harcama yöntemleriyle açıklanmaktadır. GSYH hesaplama usullerinin anlatıldığı TÜİK yayınına göre;

-Üretim yöntemine göre GSYH belli bir dönemde ülkemiz sınırları içinde tarım, sanayii ve hizmetler sektörlerinde oluşturulan katma değerın toplanmasıyla elde edilmektedir.

-Harcama yöntemine göre GSYH belli bir dönemde ülkemiz sınırları içinde hane halkları, şirketler, mali kuruluşlar ve genel hükümet tarafından yapılan tüketim ve yatırımlar ve mal ve hizmet ihracatıyla toplanıp hükümete ödenen vergiler ve mal ve hizmet ithalatının çıkarılması ve stok değişiminin dahil edilmesiyle hesaplanmaktadır. İhracat artığında veya ithalat azaldığında GSYH yükselmektedir.

Önemli bir nokta, ülkemizde üretim yöntemi asıl olup harcama yöntemiyle bir fark oluşması durumundaki istatistiki fark olarak stok değişimine dahil edilmektedir. Diğer bir ifadeyle üretim yöntemine göre hesaplanan GSYH'nın harcama yöntemine göre hesaplanandan farklı olması durumunda harcama yöntemine göre hesaplanan GSYH, stok büyüklüğü değiştirilerek üretim yöntemine göre hesaplanan GSYH'ya eşitlenmektedir.

Altın ithalatı ve üretimine ilişkin olarak; ülkemizde üretilen altın piyasa hacmine göre ihmal edilebilir seviyededir. TCMB kaynaklarına göre 1963'den günümüze ülkemizde yapılan altın ve altından yapılan mücevherat ithalat stoku 2.100 ton civarındadır. Altın dış ticaretinden kaynaklanan GSYH değişimi katma değer artışından kaynaklanmadığından, mal hizmet ihracat ve ithalatında yer alsa bile doğrudan doğruya stok değişimiyle dengelenecektir.

Ayrıca, bazı ekonomistler tarafından ifade edilen "2012 yılının ilk üç aylık döneminde altın ithalatı 1 milyar dolar daha düşük olsaydı, büyüme oranı yüzde 2,6'da kalacaktı" iddiası stok değişimi ihmal edilse bile tamamen yanlıştır.

Soru 1. Ocak-Mart 2012 dönemi için yüzde 3.2 olarak açıklanan büyüme oranında altın ihracatının katkısı ne kadardır?

Soru 2. Altın dış ticareti hariç tutulduğunda 2012 yılı birinci çeyrek büyüme oranı ne kadardır?

Cevap 1 ve 2. 2011 ve 2012 yılları ilk çeyreklerinde 710812 GTİP Kodlu Altın (diğer işlenmemiş şekillerde olanlar, para yerine kullanılmayan) ihracatları sırasıyla 301,1 milyon

dolar ve 1.306,7 milyon dolar seviyesinde, aynı dönemlerdeki ithalat ise 1.069 milyon dolar ve 698,1 milyon dolar seviyesindedir. 2012 yılının ilk çeyreğinde altın ihracatındaki artışın GSYH artışına katkısı 0,42, ithalattaki azalmanın katkısı ise 0,24 puandır. Diğer bir ifadeyle, 2012 yılının ilk çeyreğinde altın dış ticaretinden kaynaklanan GSYH artışı 0,65 puandır. Ancak bu değişim, ülkemizde altın üretimi ve bundan kaynaklanan katma değer oluşumu olmadığı için önceki yıllarda biriktirilen stokların eritilmesiyle karşılanmıştır ve GSYH artışına katkısı olmamıştır.

Soru 3. Altın ihracatının özellikle İran kaynaklı olarak Nisan, Mayıs ve Haziran aylarında yüksek seyrettiği ifade edilmektedir. Bu gelişmenin 2012 yılının ikinci çeyreğine ilişkin GSYH büyüme hızını nasıl etkilemesi beklenmektedir?

Cevap 3. 2011 ve 2012 yılları ikinci çeyreklerinde altın ihracatları sırasıyla 272,3 milyon dolar ve 4.073,8 milyon dolar seviyesinde, aynı dönemlerdeki ithalat ise 783,6 milyon dolar ve 2.989,7 milyon dolar seviyesindedir. 2012 yılının ikinci çeyreğinde altın ihracatındaki artış stoktan karşılanmadığından ithalat da artmıştır. Bu dönemde altın ihracatının GSYH artışına katkısı 1,64 puan iken, ithalattan kaynaklanan azalma ise 0,92 puandır. Altın dış ticaretinden kaynaklanan GSYH artışı 0,72 puan seviyesindedir. Yılın ilk çeyreğine benzer şekilde altın dış ticaretinden kaynaklanan GSYH artışı, stoktaki azalmayla dengelenmiştir.

Soru 4. Altın ihracatının 2012 yılı ihracat artışına ve dış ticaret açığındaki daralmaya katkısı nedir?

Cevap 4. 2013-2015 OVP ve 2013 Yıllık Programı hazırlıkları çerçevesinde yapılan makro ekonomik tahmin çalışmaları çerçevesinde 2012 yılında altın ihracatının 11,8 milyar dolar, altın ithalatının ise 7,3 milyar dolar seviyesinde olması beklenmektedir. 2011 yılında altın dış ticaretinden kaynaklanan dış ticaret açığı 4,8 milyar dolar iken, bunun 2012 yılında 4,5 milyar dolar dış ticaret fazlası olması beklenmektedir.